

Minskade öppettider – mindre våld?

Folkhälsa & näringspolitik

Kommunala Alkoholhandläggares Förening

Konferens 21-22 mars 2013

Thor Norström
Swedish Institute for Social Research
Stockholm University
Homepage: www.sofi.su.se/~tno/
E-mail: totto@sofi.su.se

Varför en effekt av öppettider ?

Öppettider → drickande → våld

Krogdrickande och våld

- Fler barer – mer våld
- Mer krogdrickande – mer våld

Fler barer – mer våld

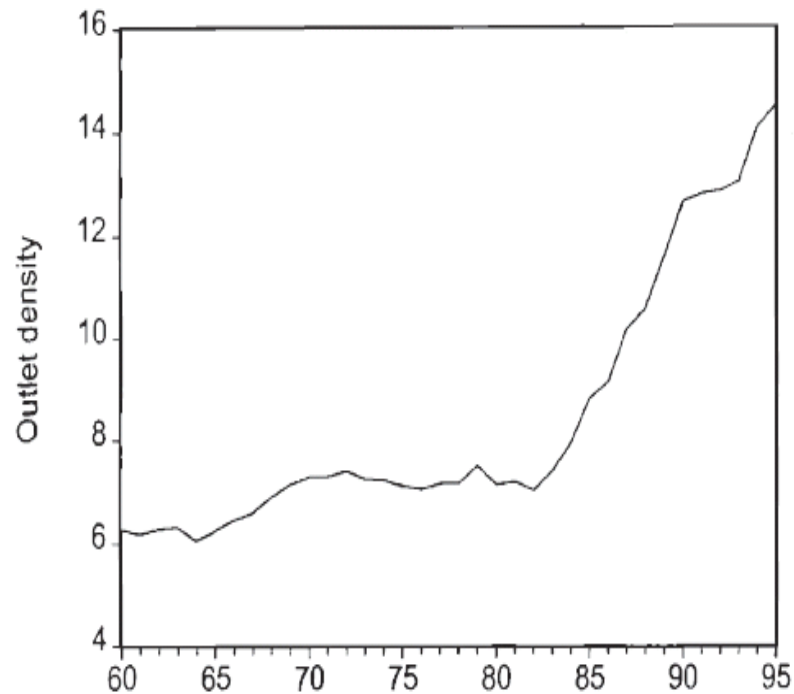
- 1. Kausalt: social interaktion + fylla
→ våld
– Fler barer → mer våld
- 2. Selektion: våldsbenägna dras till barer
– Fler barer ~~→~~ mer våld

Flesta studier om bartäthet – våld baseras på geografiska data: kan ej avgöra kausal/selektion

Alternativ ansats: ökad bartäthet → mer våld?

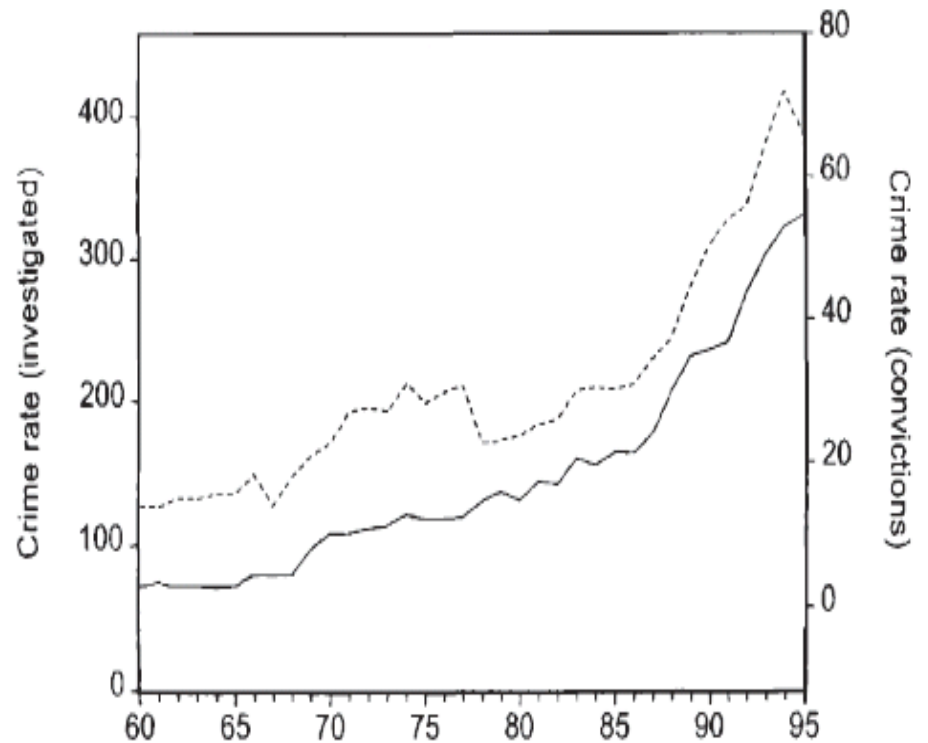
Norge

Bartäthet

Misshandel

Rapporterad=heldragen; dömda=punkt

- Analyser av norska data:
- 10% ökning i bartäthet 5% → ökning i misshandel
- = 1 ytterligare bar → +1 misshandel/år
- Slutsats: barer drar inte bara till sig våldsbenägna , de orsakar våld

Mer krogdrickande – mer våld

Svenska tidsserier 1956-1994:

- Öl/krog → misshandel
- Sprit/privat → mord
- Vin ~~→~~ våld

Effekter av öppettider: tidigare resultat

- Förändringar i öppettider ofta små (≤ 2 hrs)
- Få studier på små förändringar
- Svag design: inga kontrollområden
- Inkonsistenta utfall: våld totalt vs. våld natt
- Inkonsistenta resultat

Behov av fler studier

- Starkare design
- Kvantifiera effekten av öppettider på våld
- Utvidgade vs. begränsade öppettider: symmetriska effekter?
- Har små ändringar (≤ 2 timmar) någon effekt?

Norge

- Max öppettid: 03.00
- Öppettid bestäms på kommunnivå
- Sista 10 åren: många kommuner ändrat öppettiderna +/-
- ≤2 timmar

Vår norska studie

- Förändringar = naturligt experiment
- Har små ändringar (≤ 2 timmar) effekt?
- Symmetrisk effekt?

Data

- Kvartalsdata 2000–2010
- 18 städer
- 10 städer : begränsat
- 3 städer: utvidgat
- 5 städer: först utvidgat, sen begränsat

Mått

- Utfall: misshandel i centrum natt (22–05) helg (fredag–lördag och lördag–söndag). Mest känslig
- Kontroll: misshandel i stans utkant

Analysen

- Fokus på samband över tid mellan öppettid och misshandel inom städer
- Symmetri testas gm separata analyser av städer som:
 - utvidgat ($n=10$)
 - begränsat ($n=3$) öppettiden

Resultat

- Utvidgad öppettid med 1 timme → 16% ökning i våld
- Symmetriska effekter

Respons från industri och politiker

- Politikerna inväntade våra resultat före beslut om öppettider
- Upprörd respons på vår studie från industri och konservativa politiker
- Inget politiskt beslut om öppettider

Mer info

Ingeborg Rossow & Thor Norström (2012)

The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities. **Addiction**, 107: 530–537